

FƏNN SILLABUSU

İxtisas: 050706-Meşəçilik A+B, 050602-Aqromühəndislik

Fakültə: "Aqrar və mühəndislik"

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f. (Politologiya)

Fənn proqramı: Lənkəran Dövlət Universiteti üzrə 25.04.2018-ci il tarixli 4/44 №-li əmri ilə təsdiq olunmuşdur.

Kodu: HFS- B04.2

Tədris illi: II (2025-2026) Semestr: III

Tədris yükü: cəmi: 90 saat. Auditoriya saati: 30 saat (15 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: əyani

Tədrisin dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: tar.ü.f.d., dos. Məmmədov Zaur İbrahimxəlil oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Ə. Məmmədov küçəsi 19

E-mail ünvanı: mammadovzaur@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat:

1. Şirəliyev H., Əhmədov Ə., "Politologiya". (dərslik) Bakı, 2014.
2. İsgəndərzadə M., "Politologiya". (dərslik) Bakı, 2012
3. Ramid Hüseynov Politologiya (dərs vəsaiti) Bakı 2017
4. İbrahimli X. "Politologiya". Bakı, Qanun nəşriyyatı, 2008.
5. Əfəndiyev M.Ə., "Politologiya". Dərslik. – Bakı. «ELM» nəşriyyatı, 2011.

Əlavə ədəbiyyat:

6. H. Orucov., "H. Əliyev və Azərbaycanın milli siyasəti". Bakı, 2006.
7. Əfəndiyev M., " Siyasi elmin əsasları". Bakı, 2004.- 604 s.
8. "Siyasi biliklərin əsasları". I-ci buraxılış. Dərs vəsaiti. – Bakı. «Ulu» nəşriyyatı, 1997.
9. Əfəndiyev M., "Siyasi elmin problemləri". Dərs vəsaiti. – Bakı. Siyasət, nəşriyyatı, 1998
10. Tağıyev Ə, Seyidov M., "Siyasət nəzəriyyəsi". Ensiklopedik məlumat kitabı, Bakı, 2012
11. Ələkbərova N., "Siyasi elmin tarixi və metodologiyası". Dərslik. Bakı, 2005
12. Tusi. N., " Əxlaqi-nasiri". Bakı, 1989.
13. Nizamimülk, "Siyasetname". Bakı, 1989
14. Tağıyev. Ə., "Orta əsrlərdə fəlsəfi və ictimai-siyasi fikir".
15. Смирнов Г.Н., Петренко Е.Л., Сироткин В.Г., Бурсов А.В. «Политология». Дərslik. – Москва: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2012
16. Maykl E.Porter. Strategiya(Havard Busines Reviw) 2011. Tərcümə 2021

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Politologiya kursunda siyasətin məqsəd və vəzifələri, onun bir elm kimi meydana gəlməsi, siyasi fikrin təşəkkülü və tarixi inkişaf mərhələləri, insan və siyasət problemi, siyasi hakimiyyət, siyasi şüur, siyasi ideologiya, siyasi sistem və onun strukturu, dövlət və siyasi partiyaların siyasi həyatda rolu, demokratiya institutlarının vətəndaş cəmiyyətinin təşəkkülünə göstərdiyi təsir, cəmiyyətdə siyasi münaqişələrin həlli yolları, müasir sivilizasiya və global problemlər və siyasətlə bağlı digər məsələlərin tədrisi nəzərdə tutulur.

anın tədrisində məqsəd gənc nəslin əsas aparıcı dəstələrindən biri olan tələbələrə siyasi şüurunu inkişaf etdirmək, onlarda siyasət, siyasi münasibətlər və mənafələr haqqında aydın təsəvvür yaratmaq, cəmiyyətin siyasi sistemində daxil olan struktur elementləri haqqında onları məlumatlandırmaqsıyasi partiyaların və ictimai-kütləvi təşkilatların işində praktiki surətdə iştirak etmək imkanı yaratmaqdır. Politologiya fənni bakalavr pilləsində seçmə fənn kimi tədris olunur. Kursun tədrisi ikinci tədris ilinin III semestrində (15 s. mühazirə, 15 s. seminar) nəzərdə tutulur.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrə biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam əfə bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim planı: (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)

№	Keçirilən mühazirə və seminar mövzularının məzmunu	Müh.	Sem.
1	Mövzu: Politologiyanın predmeti, strukturu və əhəmiyyəti. Plan 1.Politologiyanın yaranması 2. Politologiyanın predmeti, subyektı və obyektı 3.Siyasi elmlərin funksiyaları, strukturu və əhatə dairəsi 4.Politologiyanın əhəmiyyəti Mənbə: (1:2:3)	2	2
2	Mövzu: Siyasi fikir tarixi Plan 1.Qədim Şərqlin siyasi fikir tarixi 2.Qədim Yunanıstanda və Romada siyasi fikir	2	2

	3. İntibah dövrünün siyasi konsepsiyaları 4. Müasir siyasi təlimlər 5. Liberalizm. Konservatizm Mənbə: (1:2:3;6)		
3	Mövzu: Azərbaycanda siyasi fikir Plan 1. Qədim dövrün siyasi fikirləri 2. İntibah dövründə Azərbaycanda siyasi fikir 3. Azərbaycan siyasi fikri XIX əsrdə və XX əsrin əvvəllərində 4. Müasir Azərbaycanda siyasi fikir Mənbə: (1:2:3;13)	2	2
4	Mövzu: Siyasi hakimiyyət. Demokratiya Plan 1. Siyasi hakimiyyət anlayışı 2. Hakimiyyət bölgüsü 3. Hakimiyyət formaları. Siyasi rejimlərin növləri 4. Legitimlik 5. Demokratiyanın əlamətləri və formaları Mənbə: (1:2:3;17)	2	2
5	Mövzu: Seçkilər və seçki sistemləri. Siyasi partiyalar Plan 1. Seçkilərin mahiyyəti və funksiyaları 2. Seçki senzları 3. Seçki sistemləri 4. Siyasi partiyaların formalaşma tarixi və əsas əlamətləri 5. Siyasi partiyaların strukturu, funksiyaları və tipologiyaları. Mənbə: (1:2:3;18)	2	2
6	Mövzu: Millət anlayışı. Millət və milli siyasət. Plan 1. Millət anlayışı 2. Milli ideya və ideologiya 3. Milli müqəddəratı təyin etmə məsələsi 4. Milli dövlət quruluşunun əsas formaları Mənbə: (1:2:3;20)	2	2
7	Mövzu: Siyasi liderlik və siyasi elita Plan 1. Siyasi lider və liderlik 2. Siyasi liderlərin təsnifatı 3. Siyasi liderlərin funksiyaları 4. Siyasi elita Mənbə: (1:2:3;19)	2	2
8	Mövzu: Beynəlxalq münasibətlər və xarici siyasət Plan 1. Xarici siyasətin metod və vasitələri. Beynəlxalq siyasi münasibətlər 3. Diplomatiya haqqında 4. Beynəlxalq münaqişələr, beynəlxalq təhlükəsizlik Mənbə: (1:2:3)	1	1

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:
Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür, verdiş və bacarıqları:

renen tanış olur;

Tələbələr Politologiya fənninin əhəmiyyətini, politologiya anlayışı, siyasətin mahiyyəti, siyasətin tipləri və növləri, siyasi siniflər haqqında ümumi biliklər əldə edəcəklər.

- Politologiya elminin təkamül tarixi, əsas kateqoriyaları və funksiyaları, metodları, tanış olacaqlar.

- Siyasi hakimiyyət, hakimiyyətin strukturu, siyasi rejimlər siyasi partiyalar, hakimiyyət bölgüsü və s. haqqında biliklər əldə edəcəklər.

- Siyasi sistemin tarixi formaları, cəmiyyətin siyasi sisteminin strukturu, dövlət hakimiyyəti, dövlətin mənfi və müsbət tipləri, dövlətin mənşəyi və mahiyyəti və s. ilə tanış olacaqlar.

- Siyasi şüur, onun məzmunu və mahiyyəti, tipləri, siyasi mədəniyyət onun funksiyaları, siyasi mədəniyyətin tipləri haqqında ümumi biliklər alacaqlar.

- Siyasi ideologiya, onun məzmunu, ideologiya ilə siyasətin qarşılıqlı əlaqəsi, ideoloji cərəyanlarla tanış olacaqlar.

- XII.Fənn üzrə təlim nəticələri

- Klassik, siyasi fəlsəfə və müasir siyasi elmin diqqət mərkəzində olan başlıca siyasi problemləri müzakirə etməyi bilir;

- Hakimiyyət anlayışını ona yaxın "avtoritet", "nüfuz", "təsir" kimi anlayışlardan fərqləndirməyi, hakimiyyətin müxtəlif təzahürlərini müəyyənləşdirməyi bacarır;

- Sosial-institut anlayışlarının müxtəlif təriflərini müəyyənləşdirməyi bacarır

- Sosial və siyasi institutların başlıca funksiyalarını dərk edir;

- Müasir dövlətin əlamətlərini göstərməyi, siyasi rejimləri təsnifləndirməyi bilir;

- Demokratiyanın siyasi rejim kimi xüsusiyyətlərini ayırmağı və nəzəri modellərini müzakirə etməyi, siyasi dəyişiklikləri qiymətləndirməyi bacarır;

XIII Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV Kollokvium sualları:

I kollokvium sualları:

1. Politologiyanın yaranması
2. Politologiyanın predmeti, subyekt, əhəmiyyəti.
3. Siyasi elmlərin funksiyaları, strukturu və əhatə dairəsi
4. Liberalizm. Konservatizm
5. İntibah dövründə Azərbaycanda siyasi fikir
6. Azərbaycan siyasi fikri XIX əsrdə və XX əsrin əvvəllərində
7. Müasir Azərbaycanda siyasi fikir
8. Qədim Şərqdə siyasi fikir
9. Qədim Yunanıstanda və Romada siyasi fikir
10. İntibah dövrünün siyasi konsepsiyaları

II Kollokvium sualları

1. Müasir siyasi təlimlər
2. Siyasi hakimiyyət anlayışı
3. Hakimiyyət bölgüsü
4. Hakimiyyət formaları
5. Siyasi rejimlərin növləri
6. Legitimlik
7. Demokratiyanın əlamətləri və formaları
8. Seçkilərin mahiyyəti və funksiyaları
9. Seçki senziləri.
10. Siyasi partiyaların formalaşma tarixi. Çox partiyalılıq.

XV. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Politologiyanın yaranması
2. Politologiyanın predmeti, subyekt, əhəmiyyəti.
3. Siyasi elmlərin funksiyaları, strukturu və əhatə dairəsi
4. Politologiyanın digər elimlərlə əlaqəsi.
5. Liberalizm. Konservatizm
6. İntibah dövründə Azərbaycanda siyasi fikir
7. Azərbaycan siyasi fikri XIX - XX əsrin əvvəllərində

8. Müasir Azərbaycanda siyasi fikir
9. Qədim Şərqdə siyasi fikir
10. Qədim Yunanıstanda və Romada siyasi fikir
11. İntibah dövrünün siyasi konsepsiyaları
12. Müasir siyasi təlimlər
13. Siyasi hakimiyyət anlayışı
14. Hakimiyyət bölgüsü
15. Hakimiyyət formaları
16. Siyasi rejimlərin növləri
17. Legitimlik
18. Demokratiyanın əlamətləri və formaları
19. Seçkilərin mahiyyəti .
20. Seçki senzürə
21. Seçki sistemləri
22. Siyasi partiyaların formalaşma tarixi. Çoxpartiyalılıq.
23. Millət anlayışı
24. Milli ideya və ideologiya
25. Siyasi lider və liderlik
26. Siyasi liderlərin təsnifatı
27. Siyasi elita
28. Xarici siyasət.
29. Diplomatik münasibətlər.
30. Beynəlxalq təhlükəsizlik

"S/f. Politologiya" fənninin sillabusu 050706-Meşəçilik A+B, 050602-Aqromühəndislik ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Fənn müəllimi: dos.Z.I.Məmmədov

Kafedra müdiri: dos.K.F.Mahmudov